

לפני 25 שנה

גילויין, "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, דיווח לקוראיו על המשבר הכמשלתי שפרץ עקב התנגדותו של שר-ההגנה והתכוננות, הפרופ' בן-ציון דינור, להניח דגלים ארוכי מים מעל לתרני כתי-הספר מייסודה של ההסתדרות כמיסודות "החינוך הממלכתי" שעל החלתו הוחלט. כתבת-השער שעסקה בנושא, הציגה את מארג הכוחות הפוליטי והאידאולוגי שבא לידו קיטובו כעקבות משבר זה.

במדור "דו"ח מיוחד" הובאה, תחת הכותרת "היותי הגרמני הראשון", כתבתו של אריז לייב, מנהל ליכתי-העיתונות של ערויית האמריקאית, שהיה האורח הגרמני הראשון שביקר בארץ (כעילובים).

מדור הספרות של השבועון הביא לקוראיו כתבה מצולמת על מושחזק-הכדורגל שנערך בין קבוצת הפועל תל-אביב לבין "פאלקירק", אלופת סקוטלנד, שבו הפסידה הפועל 0:2. כתבה נוספת במדור זה דיווחה על ראשית מסע הצלחתה של נבחרת ישראל בכדורסל, במישחקי אליפות אירופה שנערכו במזקוקוה.

בשער הגיליון: הדגל האדום של איי העוברת, שהביא לידו משבר ממשלתי.

בן-גוריון מציע ליגאל אלון להיות "האיש הקובע

בצבא אליעזר שילוני לונד אחרת

השופט שסירב לעצור את עורך "קול העם"

ראש הממשלה

הרבה רבה מאד

"לדויד בן-גוריון שר-הביטחון וחסרי-לנשק — 190 חיפעות הפלמ"ח בהילחם ישראל — לזכר ימים גדולים של שותפות ורבי, בחרדה רבה ובתקווה, יגאל אלון."

כשקיבל ראש-הממשלה את שני הכרזים העבים של "ספר-הפלמ"ח" עם הקדשה זו בראשם, לא קרנו פניו מאושר. הוא הכי תיב מיכתב נזעם אל יגאל אלון, שאיתו היו לו בעבר יחסים חמים למדי. טען שהספר נותן תמונה מעוותת לדיברי ימי הפלמ"ח. הוא הבטיח כי באחד הימים יכתוב בעצמו את ההיסטוריה האמיתית של הפלמ"ח.

בינתיים נוספה ליחסי שני האישים פרי שה חדשה. היא לא היטיבה יחסים אלה. כששוחח בן-גוריון עם נציגי מפ"ם, יעקב חזן ויצחק בן-ארוך*, הוא סיפר להם בסוד כי יום לפניכן שוחח עם יגאל אלון, שאמר לו כי אנשי הקיבוץ האחדות משתר קיים בכל מאורס להיפרד מן השומר ה צעיר, לפרוש ממפ"ם ולהצטרף לממשלה.

השניים נדהמו. כמותם נדהמו גם כמה אלפי אנשי מפ"ם אתרים. יותא מכולם נדהם יגאל אלון עצמו. ידידו, שרצו ממנו לדעת כיצד נראה אלון כשהוא רוגו ממש, באו עתה על סיפוקם, אלון רתח ממש. "רמה נאותה יותר!" סיפר יגאל כי הוא ישב לתמו בשעור באוניברסיטה, כשבא רץ ממישרד ראש-הממשלה הודיע לו שבן-גוריון רוצה לראותו מייד. הוא יצא מן השעור, עלה למישרד ראש-הממ יצא, שוחח איתו על ספי הפלמ"ח והמצב בממשלה. חזר באוזניו על עמדתה הריש מית הידועה של מפ"ם בענייני הקואליציה. היה ברור כי השיחה סודית ופרטית. בי צאתו אמר לו אחד ממקורביו של בן- גוריון: "אם תצטרפו לממשלה, תהיה אתה חוך שבוע האיש הקובע בצבא!"

בעודו נזעם כולו, ישב אלון וניסח הודעה חריפה, שבה כינה את ראש-הממ שלה בכינוי בלתי-פרלמנטארי בנוגע לי אמירת האמת. אולם, כרגיל, נועץ תחילה בישראל גלילי, שהישרה עליו מצב-רוח מתון יותר. ההודעה המתוקנת פורסמה בכמה עיתונים, כולל דבר, אולם דבר השימט את הקטע שבו אמר אלון כי ראש-הממשלה (מצא) למותר להקדיש מי זמנו ומחשבתו לתימונים פוליטיקניים עכורים... מן הראוי לראש-הממשלה לש מור על רמה יותר נאותה ביחסי-אדם ובי הליכות ציבור... "לא מדויק..." בן-גוריון לא הניח לאלון לומר את המילה האחרונה, ענה לו למחרת היום במיכתב בדבר וטען: "סיפורו של אלון לא היה מדויק די-צבור..." גירר סת בן-גוריון: אלון שוחח עם ידידו הי וותיק מימי הפלמ"ח, טדי קולק, שהפך בינתיים איש-אמונו הראשי של בן-גוריון, שהביע את דעתו כי על מפ"ם היה להצ טרף לממשלה. טדי סיפר על כך לבוס,

"העולם הזה" 815 תאריך: 4.6.53

יסוד לחשוד ששייכותו של הנשק שבמערה אליו, ממשית ביותר. בוחרת משטרותית. חשדנים רבים לגבי הצלחות קלות מדי של המישטרה, ניסו לשוות ל"מיבצע המערה המטפספת" דמות פרובוקציה של המישטרה. לשיא הי מקוריות הגיע איש חרות ידוע, שפיתח תיאוריה: המישטרה מארגנת את כל הי מחתרות בעצמה, מנהליה הם סוכניה. למה להם להילחם במחתרת ממשית, כשהביררה בידם להקים מחתרת משלהם, ולכוון את צעדיה?

ביטא את החשד אחד העיתונאים: "הראו לנו את הילדים שגילו את המערה," פנה אל קציני המישטרה. המישטרה נתתה, לדעתה, גילוי זהותם עלול לסכן את חייהם.

נרפאו מהחשד כמה עיתונאים אחרים שלא התעצלו, ירדו במורד החלול לעמקי המצלבה, ושמעו מהיושבים במינור כי אכן, היו שם שני ילדים שביקשו לטלפן באופן דחוף.

עיהונות

שעה שחבריה-הכנסת התכוננו למאבק הגדול על חוק העבירות נגד המדינה, נודעו במאוחר כמה פרטים שהטילו אור מדאכ על המצב העלול להיווצר אם אכן יאושר החוק.

לפני שבועיים נודע בציבור כי הממשלה תבעה לדין את צבי אריה ברייטשטיין, עורך קול העם ובעלה של חברת-הכנסת אסתר וילנסקה, בעוון פירסום חומר שהיה עלול להעליב את מוזכר-המדינה האמרי קאי, ג'ון פוסטר דאלס (אם אומנם קרא דאלס את קול העם). אולם איש לא ידע כיצד הוגשה תביעה זו.

מוקדם בבוקר ניגש קצין-מישטרה לבוש אורחית אל שופט-השלום התל-אביבי, יוסף בן-חנן, והגיש לו לחתימה פקודת-מאסר נגד ברייטשטיין. השופט עיין בפקודה ושאל: מדוע לאסור את האיש? האם יש חשש שיברח? האם לא די להזמין אותו למישפט בדרך הרגילה, כיאה לעורך עיתון?

אחרי ויכוח ויתר קצין-המישטרה. ברייטשטיין הוזמן למישפט, אך לא נאסר. הוא עצמו לא ידע מה היה צפוי לו אילמלא שיכלו-הישר של השופט.

אנשים

את טכס הכתרתה של אלוזבת השנייה שידרה, בעיברית, מלונדון כמה ישראלים שהודרכו לכך במיוחד במשך יותר מחודשיים. הישראלים: קריין קול ישראל לשעבר חגי פינסקר*, קריין גלי צה"ל לשעבר דויד ריבלין, ומי ש היה מזכיר הסתדרות הסטודנטים יוסף ריין. כן השתתף עימם ניסים קיוותי**, שהעביר בשעתו בעיברית את שידורי אר לימפיאדת הלסינקי.

כאשר התייצבה חקנית-הקולנוע מריילין מונרו בתחנה להתרמזים, נשי אלה על-ידי הרופא מהו סגיה-הם שלה, "הסוג הסוער" השיבה.

* משמש כיום כמנהל מחלקת הרדיו ברשות-השידור. ** הממשיך בתפקידו עד עצם היום הזה.

הלה הפליט הערה ואו, בצורה לא מובנת במקצת, "בא יגאל אצלי", בהיותו אצל בן-גוריון אישר אלון שחבריו בהקיבוץ המאוחד סבורים כמותו.

הלה הפליט הערה ואו, בצורה לא מובנת במקצת, "בא יגאל אצלי", בהיותו אצל בן-גוריון אישר אלון שחבריו בהקיבוץ המאוחד סבורים כמותו.

מחחרת

הטבעת הראשונה

שני בחוריישיבה ירושלמים, שנתפסו על-ידי המישטרה ליד בניין הכנסיה הי רומנית בירושלים, פתחו השבוע דף חדש במלחמה נגד סוגיו השונים של הטרור הישראלי.

דויד בלוי ומרדכי פרוינד, שהחזיקו ברשותם פצצה תוצרת-בית ניסו, לדיברי המישטרה, להניחה ליד בניין משרד-החיי נון-רוהת-רבות. בלוי, נכדו של הרב בלוי מנטו-קרחתא, ופרוינד, תל-אביבי שעבר לירושלים והיה לפני יותר משנה חשוד בהצאת האיצטדיון התל-אביבי, היוו את הטבעת הראשונה בשלשרת מאסרים סת עפת שהחלה בירושלים, עברה לאחרי-מכן לתל-אביב. הפעם היו חוקרי המישטרה תכליתיים ביותר. צעד אחר צעד פלו ברישתם חשודים חדשים, רובם צעירים דתיים שנעזרו, כפי שטוענת המישטרה, בכמה חברי לח"י לשעבר.

המחתרת, שכונתה "בית הקנאים", החי לה מתפוררת לאיטה. הבריה, שלא היו כליכך אמצעים עד לפני זמן קצר, עת הציפו את האיטליזים במיכתב-יאינים ור הטילו פצצות על מועדוני מק"י ומערכת העולם הזה, החלו נתפסים בזה אחר זה בצבת הגדולה שהידקה עליהם המישטרה. בתהליך זה הוכח עד כמה היו חברי הי מחתרת חסרי-אחריות כלפי עצמם. רשי מת חברים, אחד הדברים שאינם מאפיי גים מחתרת, נמצאו בכמה בתים, הוכיחו כי מטרת הצעירים היתה טרור חד-משמעי נגד כל אדם או מוסד הפועל, לדעתם, נגד הדת.

* המחנה כיום כנציב מטה-הכנסת.

ע.מ.מ. שיוני והעצור יחזקאל מורחא איש המערה אדם חיפש ציפורים